

Međunarodna naučna konferencija: “Stanovništvo i životna sredina: izazovi i perspektive” Beograd, 24. oktobar 2025.

Damjan Bakić*

University of Belgrade - Faculty of Geography, Belgrade,
Serbia

* Corresponding author.

E-mail address: damjan.bakic@gef.bg.ac.rs (D. Bakić).

Address: Damjan Bakić, University of Belgrade - Faculty of Geography, Studentski trg 3/3, 11000 Belgrade, Serbia

U sklopu naučno-istraživačkih aktivnosti na projektu “Populaciona dinamika u kontekstu izazova životne sredine u Srbiji” (POPENVIROS) krajem oktobra 2025. godine održana je međunarodna naučna konferencija pod nazivom “Population and Environment: Challenges and Perspectives”. POPENVIROS projekat finansiran je od strane Fonda za nauku Republike Srbije u okviru programa Prizma (broj projekta: 7358). Skup je održan u hibridnoj formi – veći deo autora predstavilo je svoja istraživanja uživo u Palati umetnosti Madlena u Beogradu, ali je jedan deo inostranih učesnika iskoristio mogućnost onlajn prisustva – putem Zoom platforme. Na konferenciji je učestvovalo preko 60 autora, većinu su činili domaći istraživači, dok su sem njih, značajan doprinos svojim učešćem dali i istraživači iz još osam država. Program konferencije je podeljen u četiri sesije, kojima su prethodila tri plenarna predavanja i panel diskusija.

Osnovna tema skupa bila je analiza međuzavisnosti demografskih kretanja i životne sredine, kao i pronalazak odgovora na konkretne izazove koji se u njoj javljaju. Konferencija je svojom interdisciplinarnom tematikom privukla stručnjake iz različitih naučnih oblasti – demografije, klimatologije, ekologije, geografije, medicine, prostornog planiranja, ekonomije i sl. Skup su svojim uvodnim obraćanjima otvorili dr Natalija Mirić, rukovoditeljka programa POPENVIROS, dr Velimir Šećerov, dekan Geografskog fakulteta – Univerziteta u Beogradu, Jelena Pajić, predstavnik Fonda za nauku Republike Srbije i rukovoditeljka programa Prizma i dr Džastin Kolson, direktorka Populacionog fonda Ujedinjenih nacija (UNFPA) za Srbiju. U svojim obraćanjima, uvodničari su istakli sve izraženiji naučni, ali i praktični značaj teme konferencije i samog projekta u uslovima kontinuiranih i intezivnih izmena u klimi i životnoj sredini.

Nakon uvodnih obraćanja, usledila su plenarna predavanja renomiranih stručnjaka iz oblasti klimatologije i demografije. Prvi plenarni predavač bio je dr Vladimir Đurđević, redovni profesor Fizičkog fakulteta – Univerziteta u Beogradu, jedan od vodećih stručnjaka u oblasti klimatologije i meteorologije. U svom izlaganju profesor Đurđević osvrnuo se na potrebu podizanja svesti stanovništva o klimatskim izmenama i posledicama vremenskih ekstrema na ljude i privredu. Usledilo je predavanje dr Raje Mutarak, profesorke demografije na Univerzitetu u Bolonji. Tema izlaganja profesorke Mutarak, koja se dominantno bavi istraživanjem izmena u demografskim karakteristikama stanovništva pod uticajem klimatskih promena, bila je procena uticaja klimatskih promena na fertilitetno ponašanje. Treći plenarni izlagač bio je dr Roman Hofman, rukovodilac Grupe za migracije i održivi razvoj pri Međunarodnom institutu za primenjenu sistemsku analizu (IIASA). U svom izlaganju on je naglasio uticaj klimatskih promena i ekoloških rizika kao pokretača migracionih kretanja u regionu jugoistočne Evrope.

Plenarna izlaganja pokazala su se kao kvalitetan uvod panel diskusiji pod nazivom “Environmental changes, demographic and socio-economic processes in Serbia” koja je usledila. Diskusiju je moderirala dr Vera Gligorijević, redovni profesor Geografskog fakulteta – Univerziteta u Beogradu, a učesnici su bili dr Elizabet Paunović, direktorka Evropskog centra za životnu sredinu i zdravlje u penziji, pri Svetskoj zdravstvenoj organizaciji, dr Veljko Jeremić, redovni profesor sa Fakulteta organizacionih nauka u Beogradu i dr Daniela Arsenović, redovna profesorka Univerziteta u Novom Sadu. Diskusija je bila veoma sadržajna i dinamična, sa aktivnim učešćem publike, usled čega je konferencija delimično organizaciono izašla iz planiranih okvira i satnice.

U okviru prve sesije pod nazivom Environmental challenges predstavljeno je šest radova. Prikazana istraživanja problematizovala su uticaj izmena u životnoj sredini na različite segmente društvenih

pojava i procesa. Najveći broj radova bavio se uticajem klimatskih promena na indikatore zdravlja stanovništva ili izmena u prostornom planiranju i organizaciji prostora. Kroz radove predstavljeni su inovativne metode u detekciji negativnih uticaja klimatskih promena i mere adaptacije privrede i društva na njih.

Druga sesija nosila je naziv Demographic challenges in 21st century. Većina radova bavila se najznačajnijim demografskim problemima današnjice poput starenja stanovništva, emigracije i problema pograničnih regiona. Ova sesija, u kojoj je predstavljeno sedam radova, okupila je istraživače iz nekoliko država što je tokom diskusije omogućilo razmenu mišljenja i iskustava o demografskim izazovima na primerima više zemalja. Detektovani su zajednički izazovi i predstavljeni primeri pozitivne prakse u njihovom ublažavanju ili potpunom prevazilaženju.

Treća sesija bavila se uticajem klimatskih izazova na zdravlje stanovništva, kao i njegovo prirodno i prostorno kretanje. Naziv sesije glasio je Population dynamics under environmental challenges i u okviru nje predstavljeno je osam istraživanja. Učesnici su ukazali na brojne, često multiplikovane negativne posledice klimatskih izmena na zdravlje stanovništva, mortalitet i fertilitet, kao i odluku o emigraciji iz ugroženih područja.

Četvrta Poster sesija okupila je najveći broj radova, preko 25 autora je predstavilo svoja istraživanja. Širok radni naslov i veći broj istraživanja, uslovio je da su teme u okviru ove sesije bilo veoma heterogene, od radova koji u fokus stavljaju inovativne metode o proceni izmena klime do konkretnih studija slučaja uticaja izmena u životnoj sredini na kvalitet života stanovništva. Naučna polja istraživanja učesnika bila su takođe veoma heterogena, ali je suština svih radova bila na merenju uticaja i pronalasku metoda adaptacije na izmene u klimi i životnom okruženju. Značaj deo autora činili su studenti doktorskih studija, što je bila odlična prilika da predstave rezultate svojih dosadašnjih istraživanja i u konstruktivnoj diskusiji sa kolegama dobiju kvalitetne savete kako da unaprede svoj budući akademski rad.

Nakon završetka četvrte sekcije usledile su završne reči organizatora. Ovaj naučni skup bio je odlična prilika da istraživači različitih provenijencija razmene iskustva i mišljenja o sveprisutnijoj temi posledica izmena u životnoj sredini. Konferencija je po svom sadržaju i obimu ispunila očekivanja učesnika i publike. Svi prezentovani radovi biće štampani u okviru knjige sažetaka.

How to cite

Bakić, D. (2026). International scientific conference: "Population and environment: challenges and perspectives" Belgrade, 24 Octobar 2025. Stanovnistvo, e795. <https://doi.org/10.59954/stnv.795>